

המיטען בסואץ בוסל מפני שהמיטען בא מדרום-אפריקה!

אגף הספנות פנה, מצידו, לחברת-השיט היבית "צ'י"מ", שאל אותה אינו אונייה יבית לה עבדור במהירות האפשרית בתעלה. "צ'י"מ" השיבה כי האוניה "סייבורד" ("צ'יפוריים") ממעונה עתה מלט בדרום-אפריקה לישראל, ואין בעיה להעבירה דרך התעלה לחיפה, תחת שישלחה לאיית.

מישרד ראש-הממשלה, שקיבל נתונים אלה, ביקש ממישרד-החוק להעביר לידעת ארצות-הברית, ומייד החי לו הדלפות לעיתונות כי ב-22 באוקטובר תעבור האוניה הראשונה עם מיטען ישראלי בתעלה.

המלט נרטב

ביום המיוער הודיעו העיתונים, בכתבות ראשיות, כי עיכובים טכניים גנעו את מעבר המיטען. העיתונים דיווחו כי המצרים עוררו, בעיות טכניות באמצעות ארצות-הברית, וכי ישראל הגיעה למסקנה שיש להתחשב בעמדה המצרית, ולדחות את המעבר.

העיתונים לא מסרו מה הן הבעיות הטכניות. הארץ מסר, בידיעה מרכזית בעמודו הראשון (24 באוקטובר), כי התקלה הטכנית היא מן הסוג שניתן לדעת עליו מראש, ואילו היה הגורם המטפל בעניין נותן דעתו על כך, בעוד מועד, אפשר היה למנוע את התקלה ולגרום לכך שהמיטען יעבור כבר לפני כמה ימים.

התקלה הטכנית לא היתה טכנית כדעית קר. כאשר נודע למצרים כי המיטען הראשון שישראל מעבירה הוא מיטען מלט מדרום-אפריקה, הצביעה לפני ארצות-הברית על העובי דה בו אירגון ארצות אפריקה שמצריים הבי רה בו, הכרוני על חום כולל על דרום-אפריקה. פורמלית, אין מצריים מתירה מעבר מיטענים לדרום-אפריקה בתעלה, אם כי מעשית היא עוי צמת עין.

אולם, טענו המצרים, כאשר תעבור האוניה עם מיטען לישראל, היא תעמוד במרכז ההתעניינות הבינלאומית, וברור כי תפורסם העובדה שהיא מעבירה מיטען דרום-אפריקאי. פירסום כזה אין מצרים יכולה להתיר, והיא מציעה כי ישראל תמצא מיטען פחות בעייתי.

עמדה מצרית זו נתמכה בעוצמה על-ידי אמריקה, ונראתה הגיונית גם לראש-הממשלה ישראל. ששאל מדוע לא הביא מישרד-התחבורה בחשבון את החרם הזה. אולם רוננו לחוד ומסקנותו לחור, והאוניה טיבירד לא קיבלה הוראה לעבור דרך התעלה, אלא המשיכה בדרכה ישירות לאילת. שם פורקה את מיטען המלט מדרום-אפריקה.

עתה לא היתה לישראל ברירה אלא להמתין עד שאולמ"ט פוט תגמור להסעין את המלט שלה, ותעבור במול-טוב ב-22 בחודש זה בתעלה, ללא כל תקלות.

ללא כל תקלות? אגף הספנות אינו מסוגל לעשות משהו ללא תקלות. כשהגיעה האוניה לפורט-סעיד, ורצתה לעבור את התעלה, הסתבר כי ישראל שכחה לשלם את דמי-המעבר בתעלה. בסך 16 אלף דולר. האוניה נאלצה להמתין בים הפתוח יום תמים, עד שהגיע הכסף, ורק אז עברה האוניה.

כמה ימים לאחר-מכן עברה, "סייבורד" את התעלה מאירת לים-התיכון. בלי מיטען כרי שהו — ובכך הפכה העברת המיטענים ישראלי ליום בתעלה עובדה שיגרתית.

המתנה של האוניה עולה לממשלת ישראל 2000 דולר. כשנודע המחיר לראש-הממשלה, יצחק רבין, הוא הורה להשיט את האוניה מייד לנמל חיפה, אליו הגיעה ב-20 בספטמבר. במקביל הורה אגף-הספנות לאוניה הבאה בתור עם מלט מרומניה, אולימפוס, לעבור דרך התעלה.

באותה שעה גילה העולם הזה (1987) סקופ שהדהים רבים: האוניה ולונטינה פי שייכת בחצייה לבעלים ישראלי, ורק בחצייה השני לבעלים היווני, אף שהיא לשומה ביוון. בעלים ישראלי זה — רבי-החובל מיכה לב — הוא גם עובד בכיר באגף-הספנות של מישרד-התחבורה, ובתור שכוה היתה לו יד בהזמנת האוניה שלו-עצמו לתפקיד זה.

כל זה לא היה ידוע לראשי המדינה, והגילוי הדהים אותם. אולם, לפי גירסתם, לא השפיעו עובדות אלה על

ב-22 בחודש — מיטען ישראלי יעבור בסואץ מאת דן מרגנית, מפס לשיבתה הראשונה בים

19.10.75, "הארץ",

"עיכוב טכני" מנע מעבר מיטען ישראלי בתעלה-הים את השאלה הטכנית" הציגה מצרים וישראל, "הסכימה" המעבר נחה ויבוצע תוך 10 ימים * מקור מצרי: לא יהיו בעיות במעבר

22.10.75, "מעריב",

הפקודה שניתנה לוולונטינה פי להפליג לחיפה, תחת שתי ברור בתעלה. על כל פנים, האוניה "אולימפוס", שנבחה רה לבסוף למשימת-הכבודה גם היא רשומה ביוון.

אולימפוס הגיעה לרומניה בתחילת אוקטובר, החלה מעמסה מלט. ממשלת ישראל החלה מדישה לעיתונות כי האוניה תעבור בתעלה בימים הקרובים. אולם כעבור ימים אחדים הועיק אגף-הספנות-הנמלים את מישרד ראש-הממשלה באס-אור-אס. התברר כי ירדו גישמיוע ברומניה, המלט שהיה מיועד להעמסה נרטב, ויהיה צורך להביא מלט חדש. דבר שיגרום עיכוב של שבועיים-שלושה בהס-לגת האוניה.

מישרד ראש-הממשלה הורה לאגף-הספנות — קצת בועם — למצוא בכל מחיר אוניה אחרת, ולהעבירה בתעלה בהקדם. אנשי המישרד אף שאלו באירוניה את אגף-הספנות ומישרד-התחבורה, היכן כל עשרות האוניות המובי לות מיטען לישראל.

כאשר הצתה אוניית-המשא היוונית אולימפוס את תעלת סואץ ב-2 בנובמבר, כשהיא נושאת עימה מיטען של 8500 טון מלט מרומניה, נשמו רבים לרווחה. סוף-סוף הצליחה ישראל לעשות מה שניסתה לעשות כמה פעמים בשבועות הקודמים לכך, וללא הצלחה: להעביר מיטען ישראלי בתעלת-סואץ, לממש את הסכמי-הביניים שנחתם עם מצריים.

רק מעטים יודעים, כי מה שעוכב את העברת המיטען הישראלי בתעלה לא היה עיקשות מצרית, אלא חלמאות ואיולת ישראלית, טיפול כושל ושלומיאלי של מישרד-התחבורה ואגף-הספנות-הנמלים שלו, הם שגרמו לישראל להיראות מגוחכת בעיני ממשלות מצריים וארצות-הברית. שרשרת של ביזויות ליוותה את המאמץ הישראלי להעברת מיטען בתעלה, כאשר הי גדול בהם — שטרם פורסם עד כה — הוא הי ניסיון הישראלי להעביר מיטען מדרום-אפריקה לישראל, וזאת — למרות העובדה שאירגון ארצות-אפריקה אוסר מיסחר עם דרום-אפריקה.

איולת זו גרמה לעיכוב של כעשרה ימים בהעברת הי מיטען, וכאשר הוא עבר — היה זה בעת ביקורו של אנוואר אל-סאדאת באמריקה, דבר שעור לו להופיע כאדם המגשים את התחייבותיו והחותר לשלום.

סיבוב מיוחד

כאשר פוכם בין ישראל ומצריים על מימוש הסעיף להעברת מיטענים לישראל בתעלה, הוחלט כי באירגון האניה והעברתה יספל אגף-הספנות-הנמלים במישרד-התחבורה. האגף ידווח למישרד ראש-הממשלה את הפר-טים וזה — באמצעות מישרד-החוק — יקבל את אישור ארצות-הברית לאוניות הראשונות שתעבורנה בתעלה.

בתחילת ספטמבר הציג אגף-הספנות, כי האניה ולונטינה פי, האמורה להעמיס מיטען-מלט ברומניה לישראל, תעברו דרך תעלת-סואץ לנמל אילת, במקום לנמל חיפה או אשדוד. הבחירה המורה הזאת באה, כיוון שאת נמל אילת פוקדות בעיקר מכליות-הנפט. אוניות-מיטען, העושות דרכן לנמל אילת, באות לשם רק אחת לכמה חודשים. מן המיזרח-הרחוק או אוסטרליה.

ביגול המשבר בייצוא האשלג והפוספטים למיזרח-הרחוק אין כימעט תנועה באילת, כך שאם רצתה ישראל להפגין מעבר מיטען בתעלת-סואץ, לא היה מנוס מהעברה דרך התעלה של מיטען המיועד מנמל יס-תיכוני לצפון הארץ. פריקתה באילת ומישולוחו לצפון במשאיות — דבר שאין לו, כמובן, שום הצדקה כלכלית, ונועד רק לממש זכות מדינית.

כאשר יצאה האוניה מקונסטנצה לכיוון התעלה, פנו המצרים אל האמריקאים וביקשו לעכב את המעבר. לדבר ריהם, הפירסום על המעבר גרם להתקפות עזות בעולם הערבי על מצרים, נוסף לכך ביקשו, כי מעבר האוניה יהיה סמוך לביקורו של הנשיא סאדאת בארצות-הברית.

האמריקאים נענו, וב-12 בספטמבר ניתנה הוראה לאוניה להיעצר בלב-ים, ולהמתין להוראות נוספות. חל ויכוח בין ישראל לארצות-הברית, כאשר האחרונה מבקשת לא להכביר על המצרים, ולעכב את האוניה עד סוף החודש, סמוך לביקורו של סאדאת באמריקה. ב-19 בספטמבר נזכרו לפעם באגף-הספנות-הנמלים, כי כל יום-

תב, בחוברת תחת הכותרת: "אני משתיין", והדברים הגיעו לידיהם של תושבים רבים בעיר. התביעה מזכירה שבמערכת-ההשמי צות נגד הקבלן עדני טען דב אלדד, בכרויים שפירסם, כי "שלושה וחצי מיליון לירות שכח בר-מנחם (ראש העיר) לגבות מאלמירדו (אלמירדו) היא חברת-בנייה שאותה מנהל עדני).

ביתנים חלה התפתחות מפתיעה בי עיריית נתניה. בשיתח אישר ראש-העיר, כי העירייה נענתה בחיוב לאחת מבקשותיו של דב אלדד. המורד קיבל המלצה אל הוועדה המחוזית לכניין-ערים, בדבר אחר זיבנייה נוספים.

לא נכנעו לאיומים! הכרוני ראש-העיר, אלא ניסו לתקן דבר ששייך לקדנציות קודמות בעירייה.

נשק כדי למשוך את תשומת-ליבו של הציבור אל הפרשה הפרטית שלו.

במאבק המחודש שלו נגד ראשי העירייה, פירסם אלדד כרוונים שבהם הוא מאשים אותם בשחיתות ובהתעשרות על חשבון הציבור. על ממלא-מקום ראש העיר, בן-ציון רובין, כתב אלדד בשלטיו שהוא בונה, באמצעותו של הקבלן מנחם עדני, וילה שעולה מיליון ל"י. הוא גם האשים את רובין על שתקף אותו והשמיד לו רשימה של כ-200 תתימות האורחים על עצומה.

השבוע הגיעו מים עד נפש אצל מנחם עדני, קבלן מנתניה, שהגיש לבית-המישפט המחוזי בתל-אביב, באמצעות עורך-הדין אמנון זיכרוני, תביעה על לשון הרע בסך 200,000 ל"י. נגד אלדד. כתבי-התביעה מספר שאלדד פירסם מיכי

דב אלדד בן ה-62, הוא מראשוני נתניה. לפני קום המדינה עסק ברכישת קרקעות ומיבנים מידי ערביי הסביבה. הוא נעזר רבות על-ידי אנגלי בשם ג'ק אליוו, שעבד במנגנון המנדטורי. מאוחר יותר נאלץ אלדד למכור את רוב רכושו לעובד בן-עמי, מי שהיה ראש-העיר נתניה שנים רבות. אלדד עסק בעבודות קבלנות-בניין, ובמילחמת-העולם השנייה, פתח מלגט-שתי-יהלומים בביתו.

מים עד נפש. אורחים רבים האשימו את מישרת נתניה על שלא טיפלה ברצינות בתלונות שהגישו נגד אלדד, על סיכסוכי-בנייה והפרות-החוקים.

אלדד, מצידו, טען שראשי עיריית נתניה שיגעו אותו, ולכן נאלץ לאיים כי

1,000,000. מאין לו הכסף? "מעשים פלי-

ליים במחלקת מהנדסי-העירי" מול בניין העירייה בנתניה עמד גבר קשיש, בעל שיער כסוף ומנט ממומר. לידו, על המידרכה, ניצב הנשק — הפעם לא רימונידי, אלא שלטי-קרטון. דב אלדד יצא שוב בהתקפה על ראשי עיריית נתניה, בדרישה לקבל אחווי-בניה והטבות נוספים. הפעם לא היו בידי דב אלדד אקדח, או רימונידי, כפי שהיה בסוף השנה שעברה, כאשר התפרץ לתוך מישרדו של בר-מנחם, ראש העיר, וביקש שיבטל לו את הפסקת הבנייה בביתו.

או נעצר אלדד, נשפט ונידון לשישה חודשי-מאסר. אחרי שריצה שני-שלישים מהעונש שהטיל עליו בית-המשפט, שוחרר וחזר לביתו, כדי לחדש את מאבקו.